

Školní preventivní strategie

Školní rok 2023/27

**Základní škola
Světice**

Obsah:

1. **Cíle a principy**
2. **Strategie a metody**
3. **Konkrétní aktivity školy podporující primární prevenci**
4. **Organizace a struktura prevence**

1. **Cíle a principy:**

• **Rozvoj kompetencí žáků:**

- sociálních dovedností (umění týmové práce - kooperace, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená a efektivní komunikace, schopnost sebereflexe)
- pozitivní vnímání sebe sama (poznání svých silných stránek)
- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, zodpovědnost, empatie, asertivita)

• **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití:**

- učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností (aktivní naslouchání žákům)
- zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole (dohody)
- vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem (proaktivní přístup)

• **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole:**

- otevřená komunikace zaměřená na vytváření přátelských vztahů

• **Přístup k informacím a práce s informacemi:**

- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace
- vytváření vlastního názoru, životního postoje, zpracování vlastní zkušenosti, pocitu
- poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních)

• **Spolupráce:**

- celé školy, všech žáků, rodičů, pedagogů (vč. asistentů pedagoga) a vedení školy
- důvěra ve vztazích (žák – pedagog – rodič)
- otevřená komunikace mezi školou a rodiči

- spolupráce v rámci pedagogického týmu
- propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence, apod.)

2. Strategie a metody

Vztah pedagog – žák

Pedagog buduje vzájemnou důvěru s žákem pomocí respektujícího přístupu. Pedagog se zajímá o žáka, podněcuje dialog, využívá metody aktivního naslouchání a vyvaruje se komunikačních bloků při řešení konfliktů. Pedagog získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd.. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování **spolupracují**, ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Pedagog věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu a třídnické hodiny, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Projektové vyučování podporuje **intenzivní spolupráci** tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. **Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.**

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele (např. v rámci tripartitních schůzek). Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si **důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.**

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Pedagogové nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace či tripartitní schůzky a třídní schůzky (netřídní pedagogové vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali). Rodiče mají možnost zúčastnit se veřejných školních akcí, setkávat se pravidelně se svými učiteli, poznávat tak prostředí školy a lépe tak chápat potřeby svých dětí ve škole. Škola je otevřeným místem pro setkávání členů rodiny a pedagogů. Škola je otevřena různým formám spolupráce a setkávání s rodiči i celými rodinami.

Pedagogická diagnostika

Pedagog věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

5. Konkrétní aktivity školy podporující primární prevenci

Primární prevence na škole je realizována organizací Cesta integrace, Jules a Jim, Proxima sociale, které zajišťují programy pro první i druhý stupeň. Prevence je dlouhodobá a předpokládáme, že bude pokračovat i v dalších letech. Dále je prevence realizována v jednotlivých předmětech například prvouka, občanská výchova, výchova ke zdraví. Třídní učitelé kladou důraz na pozitivní vztahy ve třídě. Probíhají na prvním stupni ranní kruhy a na druhém stupni třídnické hodiny.

Škola klade důraz na aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích. Například:

- Pobyty ve zdravotně příznivém prostředí
- Školní výlety
- Škola v přírodě
- Kulturní programy (kina, divadla, sport...)
- Projektové dny – „Spaní ve škole“, den Země, Den Vody, Dny bezpečnosti, apod.
- Nabídka kroužků
- Školní časopis – dává prostor pro tvořivost žáků. Zvyšuje také zájem a povědomí žáků o dění ve škole.
- Projektové vyučování
- Školní parlament

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy.

- Vánoční trhy
- Loučení se školním rokem
- Slavnost Jablůňky pro 1.roč.
- Slavnostní zahájení šk. roku
- Společné výlety (návštěva zimního stadionu, kina)
- Besedy pro rodiče
- Rozsvěcení vánočního stromu
- Společná péče o školu – úklid nové budovy, úprava zahrady – sázení keřů ...

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

Ve všech 3 budovách školy jsou místa pro nástěnky, o které žáci vědí a mohou se zastavit o přestávkách, případně po vyučování a poradit se. Zde je umístěn i telefonní kontakt na Linku bezpečí. Ve všech 3 budovách je rovněž umístěna schránka důvěry – pro anonymní dotazy, připomínky, podněty, apod. Zároveň další související informace jsou u ředitelky školy a také u metodičky prevence, výchovné poradkyně a sociální pedagožky.

4. Organizace a struktura prevence

Metodik prevence

Pracovník: Mgr. Hana Jelínková

Koordinuje společně s vedením školy aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na metodika prevence obracejí v případě:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlém i trvalém neúspěchu v učení
- obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádežích ve třídách

Metodik prevence diagnostikuje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.) linku bezpečí ad. organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů a třídnických hodin ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině, porušování zákona.

Metodik prevence spoluvytváří preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě (projekt, spolupráce se spec. ped., účast na tematické akci, atd.) Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence (Cesta integrace, , Proxima Sociale, PPP...). Koordinuje předávání informací o problematice soc.pat. jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci preventivního programu.

Metodik prevence úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní, sociální pedagožkou a škol. psycholožkou, společně tvoří školní poradenské pracoviště. Dále předává informace třídním učitelům a vedení školy.

Třídní učitel.

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce a vize školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodiky prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Informují ostatní členy o výsledcích schůzky. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (škola online, e-mail, mobil).

Ředitel školy a vedení školy.

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.

Odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi, obrací se na ně v případě potřeby - PPP, SVP, Centra psycho-sociální pomoci, Diagnostické ústavy, Sociální odbory, Policie ČR, MP.

Zpracovala: Mgr.Hana Jelínková

Schválila Mgr. Pavla Žižková

Ve Světicích dne 22.8. 2024

Seznámeni ped. pracovníci dne 26.8. 2024